

Yelis Bilim, Valsamordnare
Tfn: 0345-182 37
E-post: Yelis.Bilim@hylte.se

2019-08-19

Valnämnden
2018 KS0364

Ärendebeskrivning - Uppföljning & utvärdering av EU-valet 2019

Valet till Europaparlamentet 2019 har genomförts söndagen 26 maj. Förtidsröstningen ägde rum från 8 maj till 26 maj och valnämndens preliminära onsdagsräkning genomfördes 29 maj 2019.

Valnämnden tar del av sammanställning och utvärdering av valets olika delar. Synpunkter har inhämtats från valdistriktens ordförande, röstmottagare i kommunens förtidsröstningslokaler, valkansliet och länsstyrelsen.

Till Valmyndigheten har lämnats viss statistik samt svar på enkätfrågor.

Statistik

- Röstande och valdeltagande

Det totala valdeltagandet ökade 6,70 % jämfört med EU-valet 2014. Andelen som röstade av det totala antalet röstberättigade var i Hylte 2019 52,05 % och 45,35 % 2014. Antalet röstberättigade i Hylte kommun 2019 var 7302 vilket var lägre än år 2014 där antalet röstberättigade var 7395. Unnaryds valdistrikt hade högst valdeltagande med 57,81 % vilket var högst av alla valdistrikten men inte långt efter låg Landeryds valdistrikt med ett valdeltagande på 57,53 %.

- Förtidsröstning

Antalet förtidsröstande 2019 var 1113, vilket är cirka 1,03 procent fler än 2014 då det var 1085 personer som förtidsröstade. Hörsalen i Hylte kommun fick in flest förtidsröster vilket kan förklaras med dagliga öppettider och lokalens placering i kommunens centralort.

Fler detaljer finns i bilaga "Statistik EU-valet 2019 Hylte kommun".

Utbildning och information

Flertalet ordförande i valdistrikten var nöjda med utbildningen. Vårens inkomna synpunkter ger följande utgångsläge inför nästkommande val och områden som bör fokuseras på är:

- En del lokaler behöver en gemensam genomgång innan nästkommande val då det inkommit en del synpunkter gällande brister som kan förbättras och åtgärdas. T ex att se över belysningen i Örnaskolans entré då den är rörelsestyrd samt att flera taklampor har rapporterats trasiga vilket gav dåligt ljus framåt kvällen.
- Se till att alla nycklar är rätt. Valkansliet har diskuterat och föreslagit att valkansliet tillsammans med valnämnden utser någon att åka ut och kontrollera att samtliga nycklar stämmer överens med lokalerna i fråga.

- Ett förslag från en ordförande var att få med en teströstlängd i valmaterialet för att kunna gå igenom på morgonen innan öppning.
- Hur omslagen sorteras bör tas med mera noggrant i utbildningen. Detta är viktigt främst för att snabba upp överlämningen i kommunhuset.
- Att undersöka om valdistrikten verkligen behöver ringa in resultatet till valkansliet eller om det räcker att de ringer in resultatet till Länsstyrelsen. Ett förslag från valkansliet är att valdistrikten istället ringer in när man är på väg in till kommunhuset för att lämna över valkassar med omslag till valnämnden.

Informationen har fungerat bra och har varit omfattande. De statiska sidorna om EU-valet på hylte.se ("Frågor och svar om EU-valet", "Olika sätt att rösta", "Så här går det till vid röstning", "Vallokaler i Hylte", "Öppettider i vallokaler", "Filmer om EU", "För dig som röstmottagare") fick tillsammans ungefär 900 visningar och var till stor hjälp vid hänvisning i olika kommunikationskanaler och i kommunikationen på Hylte kommuns Facebooksida.

Kommunikationen på Facebook har även den varit omfattande och där har omkring 10 000 personer nåtts av informationen och över 500 länkningsklick har gjorts därifrån till Hylte webbplats. Som exempel har sidan "Öppettider i vallokaler" på hylte.se fått över 450 sidvisningar, varifrån många kommit från Facebook.

Hylte kommun anordnade även, tillsammans med Europa Direkt Halland och som en del i informationsinsatsen inför valet, en EU-valdebatt med representanter från de sedan tidigare invalda partierna. Till den kom ungefär ett femtiotal åhörare.

Samarbetet med Europa Direkt Halland har även tillfört en mer varierad kommunikation och information om EU-valet, med bland annat speciellt framtagna filmer om varför det är viktiga att rösta och hur valet går till.

Informationen är inhämtad ifrån kommunikatörerna i Hylte kommun.

Förtidsröstningsperioden

Förtidsröstningen har fungerat bra och man har inte stött på några större problem.

Det som var nytt från och med 1 januari 2019 var lagen om insynsskydd. Detta har ännu inte fungerat optimalt. I Unnaryds röstningslokal t. ex hade åtgärder för insynsskydd inte vidtagits på ett ordentligt sätt. Valkansliet bedömer att röstmottagarna på plats inte riktigt förstått skissen de fått över hur insynsskydden ska vara placerade. En annan observation som inkommit ifrån röstmottagare är att många väljare även använt insynsskyddet som valbås, alltså att man genomfört hela röstningsprocessen där. Detta har noterats av både röstmottagare under förtidsröstningen samt av valdistriktens ordförande under valdagen i vallokalerna.

Inför nästa val har valkansliet diskuterat förslag om att ta fram ett informationsbrev för röstmottagarna gällande utbetalning av ersättning. I informationsbrevet ska det framgå vilken typ av ersättning som gäller, när den sker, hur anmälan av konto ska göras och hur man kan se sitt lönebesked. Informationsbrevet ska delas ut på utbildningen.

Hämtningen av förtidsröster har fungerat bra. Postnords rutiner har varit mera förberedda inför EU-valet 2019 än under RKL-valet 2018.

Valdagen

Generellt fungerade valdagen väldigt bra och några rapporteringar om särskilda incidenter har inte inkommit.

Ett par av valdistrikten hade fått för lite omslag. Det var en missbedömning i räkningen under packningen av valmaterial. Dock var det ingenting som inte gick att åtgärda. En del valdistrikt ansåg att rösträknarna som kom in efter stängning, inte hade behövts, men valkansliet bedömer ändå att det är viktigt att vara förutseende med bemanningen. Man kan aldrig förutse med säkerhet hur valdagen/natten kommer att utveckla sig därför är det viktigt att man har tillräckligt med bemanning.

En del valdistrikt upplevde överlämningen i kommunhuset som lite stressig, vilket även mottagarna gjorde stundtals. En förklaring är att omslagen inte var sorterade i rätt ordning enligt resultatbilagan trots instruktioner på utbildning och i ordförandeinstruktionen. Det gjorde att mottagandet tog längre tid eftersom mottagarna fick sortera om omslagen. Valkansliet kommer att tillsammans med valnämnden inför nästkommande val diskutera hur man på bästa sätt kan effektivisera mottagandet i kommunhuset på valnatten. De synpunkter valkansliet redan har lyft är att eventuellt omorganisera i lokalen alternativt ha flera bord med olika uppdrag. Exempelvis ett bord för att överlämna valkassar och ett annat bord som tar emot nycklar, kassen med röstkortet från förtidsrösterna och annat som valdistrikten vill lämna över.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen i Hallands län har sammanställt sina kommentarer efter EU-valet 2019. Dels kommentarer om kommunernas vallokalsprotokoll och rösträkningen.

Valsamordnaren tillsammans med kollega ansvarig för samordningen av förtidsröstning ska delta i en utvärderingsträff på Länsstyrelsen 22 augusti och en sammanställning kommer att presenteras för valnämnden på sammanträdet 28 augusti.

Yelis Bilim
Valsamordnare

Emma Gröndahl
Informations- och kanslichef